

EURAZIË

Europa – dat is een werelddeel, een landmassa die gescheiden is van Azië en Afrika. De begrenzings ervan kunnen ‘natuurlijk’ of ‘kunstmatig’ heten; zij *moeten* duiden op een bepaalde eenheid of identiteit: geografisch, genetisch, historisch, religieus, of wat dan ook. Deze identiteit zal zowel de afgrenzing van het gebied zijn als van daarbinnen levende volkeren: van buiten afwerend, van binnen homogeniserend.

De identiteit van een gewest, land of werelddeel is een geheel van taalsporen dat bevolkingsgroepen en hun woonplaatsen samenbindt en afscheidt.

Identiteit is geen beginsel dat ergens op aarde vastligt of in de hemel. Identiteit is een spoor dat leven en waarnemen stuurt. Van eensporigheid is geen sprake: er is altijd een strijd der identiteiten en van een identiteit met zichzelf. Deze strijd is geen oorlog, maar *polemos*: wat mag Europees heten, wat Nederlands, maakt Turkije deel uit van Europa en van het Europese? Kan de islam Europees zijn?

Het leven is strijd – ook dat van volkeren. Dat betekent niet dat ze permanent in oorlog zijn. De strijd kan bestaan als gespannen harmonie: een status quo die gehandhaafd wordt door een machtsevenwicht of door wederzijdse afschrikking.

Een volk overleeft zolang het zich beschouwt als volk – een identiteit heeft.

Deze identiteit zal veelal bestaan *als onderscheid* of *als tegenstelling* met buurvolkeren.

Dat is polemos: de identiteit van het ene volk bestaat als tegenhanger van of verzet tegen het andere, een gespannen verhouding van het vreemde en het eigene, over en weer, die zowel het vreemde als het eigene zijn plaats geeft.

De identiteit en het bindende ervan kan van levensbelang zijn. Het leven is *polemos*, maar het is *ook* een strijd om het bestaan. Dat wil zeggen: een strijd van volkeren om de schaarse bewoningsmogelijkheden van de aarde, om voedsel, energie en economie.

Verliest een volk zijn identiteit, hoe moet het dan strijden voor zijn bestaan?

De eigen identiteit wordt versterkt door zich niet alleen van de ander te *onderscheiden*, maar deze ook als *minderwaardig* te beschouwen: Grieken zijn mensen en barbaren brabbelen maar wat.

Identiteit is er alleen *als* onderscheid. Zonder *polemos* met andere volkeren is een volk geen volk.

Daar ligt voor Europa een vraagstuk.

De identiteit van Europa is in belangrijke mate niet-Europees, maar: mondiaal, universeel, kosmopolitisch. *Er is geen niet-Europese tegenhanger om de Europese identiteit te schragen.* Voor Europa is de aard van het leven een mondiale organisatie, die in stand gehouden wordt door contracten, wederkerigheid, een internationale rechtsorde, *waarin alle mensen gelijk zijn en er geen basis is om volkeren van elkaar te onderscheiden.*

Maar – en dat heeft dat fundamenteel *Europees* verschijnsel het *darwinisme* geleerd: leven is vermenigvuldiging. Wat zich vermenigvuldigt, zal oplopen tegen een tekort aan *Lebensraum* en dus concurreren met anderen. Er *zal* strijd om het bestaan zijn - of het leven is niet vermenigvuldigend.

Dat is geen probleem, zolang *iedereen* kosmopolitisch is. Maar dat is niet het geval. De identiteit van volkeren en hun onderlinge vijandschap is hardnekkig. Onder de façade van universele waarden leven nationalisme en dus racisme en discriminatie voort.

Binnen een vredige kosmopolis kan en zal een spelbreker optreden die gebruik maakt van de afwezigheid van identiteit ervan.

De geschiedenis van Europa leert dat.

Volkeren die hun identiteit ontlenen aan de algemene menselijkheid baseren zich niet op een onderscheid met andere volkeren en al helemaal niet op minachting voor hun minderwaardigheid. Onderscheid wordt verworpen als racisme en discriminatie.

Als identiteit bestaat als onderscheid in de strijd om het bestaan, dan hebben de kosmopolieten geen identiteit om voor te strijden. Zij kunnen nauwelijks bevatten dat anderen dat anders zien: die anderen zijn immers ook mensen, dus behorend tot dezelfde humaniteit.

Een volk dat algemene menselijkheid met de mond belijdt, en intussen een eigen identiteit bewaart door andere volkeren te discrimineren, zal in de strijd om het bestaan winst kunnen boeken ten opzichte van volkeren die hun identiteit *echt* ontlenen aan algemene mensenrechten. Op de lange duur zullen de laatsten van de aardbodem verdwijnen,

overspoeld door volkeren die vechten voor wat hun eigen is – of het darwinisme is een dode letter.

Europa is een economische supermogendheid - op lemen voeten. Het heeft, dankzij zijn beroep op universele menselijkheid, te kampen met een *identiteitsvraagstuk* en met een *bevolkingsvraagstuk*.

Misschien zijn beide vraagstukken uiteindelijk één en hetzelfde.

1. Europa's macht

Historisch gezien

Het is niet eenvoudig om te zien waar je staat, als Europeaan. Een zekere excentriciteit is nodig om überhaupt iets te zeggen dat niet direct is opgenomen in de vanzelfsprekendheden waar ik als Europeaan van leef. Die mogelijkheid *is* er.

Wat Europa is ligt vast in myriaden sporen: in taal, wetgeving, bouwkunst, maar ook in breinen, bibliotheken, het internet.

Europa begrijpt zichzelf *enerzijds* vanuit de humanitaire gelijkheid van alle mensen en de universele mensenrechten.

Tekenend voor de Europese identiteit zijn in ieder geval de verschillende *Verklaringen*: de *Declaration of Independence* van de Verenigde Staten (1776)¹, *La Déclaration des Droits de l'Homme et du Citoyen* uit het revolutionaire Frankrijk van 1789, en de *Universal Declaration of Human Rights* van de Verenigde Naties (1948).

Maar *anderzijds* behoort het darwinisme *ook* tot de Europese identiteit: de gedachte aan het leven als strijd om het bestaan tussen het eigene en het vreemde.

---

¹ De Amerikanen verwoorden hier een *Europese* gedachtegang. Zie Heidegger, *GA 5*, p. 112: 'Der Amerikanismus ist etwas Europäisches'. Zie *GA 5*, p. 291.

Heidegger, *GA 71*, p. 95: "Europa" ist der historisch-technische, d.h. planetarische Begriff, der 'Abend' und Morgen als Westen und Osten einschließt und zusammenschließt aus der Bestimmung zur Vollendung des neuzeitlichen Wesens, das inzwischen die westliche Hemisphäre (Amerika) in der selben Eindeutigkeit beherrscht wie den Osten des russischen Bolschewismus. Europa ist die Vollendung beider.'

Misschien kan ik over en weer gaan tussen deze twee manieren van Europees bestaan – dat wil zeggen tussen twee manieren waarop *ik zelf* besta.

Let op enkele markante *historische* omwentelingen die zich de afgelopen eeuw hebben voorgedaan:

- In de 19^e eeuw was Europa een koloniale macht die de aardbol omspande. De Europese staten hielden grote delen van de niet-Europese bevolkingen in een toestand van slavernij of horigheid – terwijl zij niettemin voor een enorme bevolkingstoename zorgden. In het tijdsbestek van een halve eeuw werd Europa teruggebracht tot zijn voormalige grenzen. De gekoloniseerde volkeren hebben zich ‘bevrijd’. Je *kunt* zeggen: dankzij de humaniteit van de mensenrechten zijn kolonialisme en slavernij afgeschaft. Je kunt *ook* zeggen: het vermenigvuldigingsvermogen van Europa is ondermijnd.

- Tijdens de dekolonisatie werd Europa opgeschrikt door een regime dat niets ophad met mensenrechten, vrijheid of gelijkheid: het nationaalsocialisme. Europa had niet het begin van een antwoord op dit non-Europese verschijnsel.² Je kunt zeggen: het nationaalsocialisme heeft verloren, dankzij de inzet van de universele Europese waarden. Je kunt ook zeggen: de Europese staatsvorm heeft geen antwoord gehad op deze niet-Europese uitdaging.

- De Europese wereldoorlogen zijn immers niet beëindigd door de Europeanen, maar door de Verenigde Staten. Na de Tweede Wereldoorlog is Europa verschrompeld tot vazal van deze mogendheid. De Amerikaanse bezetting, het Amerikaans liberalisme en legalisme zorgden voor de Amerikanisering van Europa. De Europese Unie is hiervan de uitdrukking³ – zij het dat Amerika zelf een Europees verschijnsel in spiegelvorm is.

Vandaag de dag

---

² In de *Historikerstreit* in de jaren ‘80 van de vorige eeuw noemde Nolte Auschwitz een *Aziatisch verschijnsel*.

³ Christopher Caldwell, *Reflections on the Revolution in Europe*, 2009, p. 273: ‘World War II, and the looming threat that something like it would be provoked by the Soviet Union, scared Europe into willing participation in an Atlantic alliance. The US role as occupier of the formerly fascist lands and defender of all the territory west of the Iron Curtain took a lot of the decisions about the direction of European societies out of European hands. It was the common experience of American occupation, American liberalism, and American legalism that homogenized Europeans to the point where they could contemplate European unity. The EU, although neither Americans nor Europeans are fond of admitting it, is the institutional expression of the Americanization of Europe.’

RRE, p. 275: ‘...the U.S. eroded Europe’s distinctive national traditions and replaced them with a homogenized, one-size-fits-all mass consumer culture.’

Technische en economische vermenigvuldiging zijn van belang. Waarvoor? Voor het uiteindelijke doel van het menselijk leven: de ontplooiing en het levensgeluk van *individuen*. Dat is een fundamentele Europese gedachte, die zijn weerslag heeft gevonden in de Amerikaanse *Declaration* maar ook in de Franse *Déclaration des Droits de L'Homme* en in de *Universele Verklaring* van de VN.⁴

Darwinistisch gezien is deze nadruk op het individu (het fenotype) eenzijdig. Een individu, dat is een *dead-end replicator*. De uiteindelijke betekenis van een individu is zijn mate van vermenigvuldiging *via voortplanting*, dus als vehikel voor replicatie van het genoom.

Voortplanting is niet altijd te verenigen met individuele verlangens naar *life, liberty and the pursuit of happiness* – de vermenigvuldiging van geluk, geesteskinderen of het individuele leven. Darwinistisch gezien is dit quasivermenigvuldiging: het handelen van een fenotypische wegwerprobot die de stabiliteit mist om zich echt te repliceren, en niet de echte vermenigvuldiging door replicanten.

Een samenleving die zich niet vermenigvuldigt via nakomelingen, is op de langere termijn kwetsbaar voor invasies of overnames door andere samenlevingen, in in het kader van de strijd om de schaarse bewoonbare ruimte op aarde.

Demografie *is* darwinistisch gezien de betekenis van de strijd om het bestaan. Wat zich sterker vermenigvuldigt zal de zwakkere concurrent uiteindelijk vernietigen.

Niet voor niets noemde Jasser Arafat de baarmoeders van de Palestijnse vrouwen zijn geheime wapen in de strijd tegen Israël.

Merkwaardig: vandaag de dag leidt vergroting van het fenotypisch vermenigvuldigingsvermogen (technologie) niet langer, zoals ten tijde van de industriële revolutie, tot vergroting van nakomelingschap – technologisch hoogwaardige samenlevingen hebben dalende inwoneraantallen.

---

⁴ *Universal Declaration*: Artikel 22: 'Everyone, as a member of society, has the right to social security and is entitled to realization, through national effort and international co-operation and in accordance with the organization and resources of each State, of the economic, social and cultural rights indispensable for his dignity and the free development of his personality.'

Artikel 27: (1) 'Everyone has the right freely to participate in the cultural life of the community, to enjoy the arts and to share in scientific advancement and its benefits.'

De islam in Europa

Dit brengt mij bij het hedendaags Europa en de betekenis van de islamitische invasie ervan in de laatste vijftig jaar.

Ter wille van Europa als het land van de christenheid werden de *Moren* vanaf de 8^e eeuw uit Spanje verdreven, werden er eeuwenlang kruistochten naar het *Heilige Land* georganiseerd en werd keer op keer het beleg van Wenen afgeslagen, tot in de 17^e eeuw. Kortom: Europa werd verdedigd tegen de islam.

Wie vandaag de dag refereert aan de mogelijkheid om de grenzen te sluiten voor de mohammedanen, of aan de mogelijkheid om de mohammedanen voor de keus te stellen om ofwel de islam af te zweren en Europeaan te worden, ofwel Europa te verlaten, kan rekenen op een bezoek van de gedachtenpolitie uit één of meerdere Europese landen.

Twee dingen vallen op:

1. Europeanen hebben een onvoldoend kindertal om hun bevolking op peil te houden. Dit terwijl de moslimbevolking toeneemt.
2. De deuren van Europa staan wijd open voor immigratie - en voor gezinshereniging, wat demografisch gezien nog ingrijpender is, vanwege het zwaan-kleef-aan effect.

Dit brengt de nestor der islamologen, Bernard Lewis, in een interview met Wolfgang Schwanitz in *Die Welt* tot de voorspelling dat Europa aan het eind van de 21^e eeuw allesbehalve een wereldmacht zal zijn – het zal deel uitmaken van de Arabische Maghreb:

Neben den Vereinigten Staaten werden künftig globale Spieler China, Indien und möglicherweise ein gesundetes Russland sein. Sicher weiß niemand, welcher Art die Macht in Moskau sein wird, aber gewiss nicht kommunistisch. Europa wird Teil des arabischen Westens sein, des Maghrebs. Dafür sprechen Migration und Demografie. Europäer heiraten spät und haben keine oder nur wenige Kinder. Aber es gibt die starke Immigration: Türken in Deutschland, Araber in Frankreich und Pakistaner in England. Diese heiraten früh und haben viele Kinder. Nach den aktuellen Trends wird

*Europa spätestens Ende des 21. Jahrhunderts muslimische Mehrheiten in der Bevölkerung haben.*⁵

Lewis voorziet de ondergang van Europa, op demografische gronden⁶.

Zo vreemd is dat niet. Op basis van hun huidige vruchtbaarheid zullen Italië, Spanje, Oost-Duitsland en de Baltische staten aan het eind van de 21^e eeuw tot een *kwart* van hun huidige bevolkingsomvang zijn teruggebracht. Italië zal binnen ruim een generatie *gehalveerd* zijn qua inwoneraantal.⁷ Het bevolkingsaantal van alle Europese landen krimpt, terwijl de islam zich vermeerdert: van Indonesië via Thailand naar Pakistan, Iran en vervolgens naar Noord-Afrika – maar ook en vooral binnen Europa.

Caldwell vermoedt dat de demografische zwakte van Europa samenhangt met de afwezigheid van identiteit:

*When an insecure, malleable, relativistic culture meets a culture that is anchored, confident and strengthened by common doctrines, it is generally the former that changes to suit the latter.*⁸

Heidegger zag direct na de Tweede Wereldoorlog al het problematische van Europa's identiteit en het gevolg ervan: Aziatisering.

*Schon die europäische Vorstellungswelt zwischen 1920 und 1930 war dem nicht mehr gemäß, was bereits heraufkam. Was soll aus einem Europa werden, das sich mit den Requisiten jenes Jahrzehntes nach dem ersten Weltkrieg zusammenbauen will? Ein Spaß für die Mächte und die ungeheure Volkskraft des Ostens.*⁹

Mocht de islamisering aan Europa voorbij gaan - wat heel wel mogelijk is - dan blijft het werelddeel nog kwetsbaar voor overname door derden: China, India, Rusland, revolutionaire bewegingen, etcetera.

---

⁵ *Die Welt*, 28 juli 2004, p. 6.

⁶ Blijkens het *CBS Webmagazine* van 8 januari 2007 zal in 2050 29 procent van de Nederlandse bevolking uit allochtonen bestaan, tegenover 19 procent nu.

⁷ Caldwell, *RRE*, p. 14.

⁸ Caldwell, *RRE*, p. 286.

⁹ Heidegger, *GA 8*, p. 71.

Europa zal, door de daling van zijn inwonertal, op de langere termijn worden opgeslokt door het Morgenland - of dat is al gebeurd. Het vermoeden is dat dit verband houdt met de aard van het Europese of de afwezigheid daarvan.

2. Vermenigvuldiging en religie

Het woord *geschiedenis* wordt in het Duitse taalgebied wel verbonden met het woord *Schicht: laag*. Sedimentering zou de basis zijn van historische stabiliteit.

Etymologisch gezien klopt dat niet. *Geschieden* is verwant met woorden als *schielijk*, *schichtig*, *schicht*. Geschiedenis betreft datgene wat schielijk voorbijgaat, als een bliksemschicht, instabiel.

Wat de geschiedenis brengen zal, dat is in hoge mate onvoorspelbaar.

Het compleet onaannemelijke gebeurt toch. In 1917 voorspelde niemand de bolsjewistische revolutie. Wie vermoedde in 1925 dat Hitlers Holocaust binnen 15 jaar zou beginnen?

Een islamistische staatsgreep in Europa is niet onmogelijk. Wie weet bezoeken mijn achterkleinkinderen een Koranschool, en worden er in Nederland *hudud* wetten ingevoerd, met bijbehorende straffen die letterlijk in de Koran voorkomen of goddelijke status hebben. Op het heffen van rente, op gokken, alcoholgebruik, ontucht, overspel, diefstal, opstandigheid en afvalligheid aan de islam staan in dat geval zweep- en stokslagen, amputaties, en doodstraf door onthoofding of steniging.

Een heel andere mogelijkheid, evenmin uit te sluiten, is dat de stemming in Europa omslaat en de moslims uit dit werelddeel voor het blok worden gezet: europeaniseren of vertrekken.

In Europa heerst, op gronden die hierna besproken zullen worden, een eigenaardige hoop op verzoening met Aziatische verschijnselen zoals de islam.

Deze hoop houd ik nu tegen het nuchtere licht van het darwinisme.

- Uiteindelijk zal de islam, net als het christendom, gesecculariseerd raken.

Het geloof in een wereld waarin uiteindelijk ‘de rede’ en ‘de mensenrechten’ zullen zegevieren over religie en het daarbij behorend fanatisme is onempirisch. Fukuyama die het liberaal-democratische einde van de geschiedenis verkondigde, moest toegeven dat de Iraanse revolutie en de daaruit voortvloeiende islamitische staat harde feiten zijn.¹⁰

Hoe zit dat nu, met de religie?

Het darwinisme hinkt hier op twee gedachten.

Enerzijds is religie een achterhaald verschijnsel, overbodig sinds de mechanische oorsprong en ontwikkeling van de soorten duidelijk is geworden.

Anderzijds is religie het omgekeerde, namelijk een bestaanswijze die de menselijke vermenigvuldiging bevordert.

Darwinistisch gezien is religie tegelijkertijd irrationeel *en* rationeel.

Bedenk wat het darwinisme duidelijk heeft gemaakt: je bent een *verdeelde mens*, verdeeld tussen jou zelf als wezen met een eigen identiteit en jou zelf als vehikel voor je genoom. Je vindt dat je als mens heel wat bent, toch in elk geval een doel op zichzelf. Dat is de humane gedachte.

Anderzijds: genetisch gezien kun je dat doel niet zijn, want je bent een wegwerprobot, die de vermenigvuldiging dient van je slavendrijver, het genoom.

Wie ik ben?

De darwinistische revolutie: niet ik ben de *unit of selection*, maar mijn genoom is dat.

Dawkins: *We are survival machines – robot vehicles blindly programmed to preserve the selfish molecules known as genes.*¹¹

Niet alleen blind geprogrammeerd. Als zodanig ook gehersenspoeld om te geloven dat je zo’n machine *zeker niet* bent.

Vandaar dat Dawkins gas moet terugnemen: lichamen zijn *niet zomaar* vehikels, zij hebben *undeniably acquired an individuality of their own.*¹²

Dit alles culmineert in een *uneasy tension*, de spanning tussen genenvehikel en menselijke identiteit.

---

¹⁰ Fukuyama, *The End of History*, p. 236.

¹¹ Dawkins, *The Selfish Gene*, p. V.

¹² Dawkins, *The Selfish Gene*, p. 46.

De crux is: het darwinisme is wetenschap, maar als zodanig deel van het fenotype mens. Wat het zegt is voor menselijke individuen en hun samenlevingen correct.

Maar genotypisch niet.

Fenotypisch gezien is het onvermijdelijk: de kosmische pyramide, met God als hoogste oorzaak, is verkruid onder het Darwinistisch zuur. Er zijn alleen mechanische oorzaken, van onderop, aards, niet hemels.

Niettemin is en blijft religiositeit een universeel verschijnsel – opium waarzonder het volk zich niet voortplant.

Het is niet zo dat waarheid altijd de vermenigvuldiging dient: wanneer een vehikel geparasiteerd en gedrogeerd wordt, dan zijn er altijd vermenigvuldigers die daarvan profiteren.

De ene vermenigvuldiging is de andere niet..

Het genotype kan de roes van de religie goed gebruiken: zij leert de onderwerping van het fenotype, de opoffering ervan voor een hoger doel, ten behoeve van de vermenigvuldiging van het genotype. Religie - het woord zegt het al - is het samenbindende dat volkeren sterk maakt in hun strijd tegen elkaar. *Eendracht maakt macht.*

De bevrediging van de religieuze behoefte van bevolkingen is misschien wel *noodzakelijk*: naarmate mensen religieuzer zijn, vermenigvuldigen zij zich sneller en sterker.

*Religion, or religiosity, is the strongest predictor of fertility.*¹³

Religie dankt haar succes mede aan het verstrekken van heldere en onwankelbare grenzen.

Die leveren een helder en onomkeerbaar onderscheid tussen ‘wij’ en ‘zij’. De minderwaardigheid van ‘de anderen’ staat hierbij vast.¹⁴

Het hoeft niet te verbazen dat de islam voldoet aan alle vereisten voor deze drogering.

---

¹³ Caldwell, *RRE*, p. 97.

¹⁴ Zie Aziz Abdalli in *Thauma*, jaargang 2009/2010, nr. II, p. 6, die spreekt van de schizofrenie die de westerse mens sinds het instorten van het christendom in de greep houdt: precies hier komt de islam in het spel. Deze biedt de westerse mens de gelegenheid om zichzelf van zijn schizofrenie te helen door zich duidelijk te onderscheiden van de ander en daarmee de eigen identiteit te bevestigen ... De islam als een geheel dat in zekere zin wezensvreemd is aan het Westen geeft de westerse mens een zekere omgrenzing.

Hier blijkt iets van de macht en de onmacht van Europa.

Een Europeaan, dat is een succesvol individu in een succesvolle samenleving. Dankzij de technologische wereld die als een *extended phenotype* om hem heen is gebouwd, vermenigvuldigt hij zich. Deze fenotypische vermenigvuldiging vergt een zo groot mogelijke gelijkvormigheid van menselijke typen, met een zo sterk mogelijk geloof in de eigen autonomie, afkerig van religieuze heteronomie.

Het gesecculariseerde Europa is een fenotypisch succesnummer, dat uiteindelijk aan genotypische zwakte te gronde kan gaan. (Wie weet is dat een wet van Meden en Perzen: wat als genetische overwinnaar uit de strijd om het bestaan naar voren komt gaat teloor zodra de succesvolle individuen zich gaan richten op hun eigen vermenigvuldiging. Vroeger sprak men van verweking en decadentie als gronden voor de ondergang van samenlevingen)

The pursuit of happiness – dat is voor een mens iets prachtigs, maar voor zijn identiteit een reuzenstap achteruit.

Het hedendaags christendom is een typisch Europees verschijnsel: het is tolerant, erkent de gelijkwaardigheid van andere religies en baseert zich, blijkens de teksten van Paus Benedictus XVI, op de *rede*.

Dat de islam het geloof verspreidt via het *zwaard* heet *vernunftwidrig*, en *vernunftwidrig* handelen is handelen tegen het wezen van God.

Daarmee heeft het christendom zich buitenspel gezet in *iedere* strijd om het bestaan: het is fenotypisch onaanvaardbaar, want overbodig in de mechanica van de vermenigvuldiging, en het bevordert de strijd om het bestaan niet.

De radicaal socialistische *Chefdenker van de Bondsrepubliek Duitsland, Habermas*, is in permanent gesprek met de Paus. Hij ziet de christelijke oorsprong van zijn eigen *egalitair universalisme*, bepaald door *vrijheid, solidair samenleven, autonoom leven en emancipatie, mensenrechten en democratie*.¹⁵

---

¹⁵ Habermas, *Zeit der Übergänge. Kleine politische Schriften IX*, 2001, p. 174 - 175: 'Das Christentum ist für das normative Selbstverständnis der Moderne nicht nur eine Vorläufergestalt oder ein Katalysator gewesen. Der egalitäre Universalismus, aus dem die Ideen von Freiheit und solidarischem Zusammenleben, von autonomer Lebensführung und Emanzipation, von individueller Gewissensmoral, Menschenrechten und Demokratie entsprungen sind, ist unmittelbar ein Erbe der jüdischen Gerechtigkeits- und der christlichen Liebesethik. In der Substanz unverändert, ist dieses Erbe immer wieder kritisch angeeignet und neu interpretiert worden.'

Deze gedachten van Habermas verwijzen naar het Europese dilemma. Wat hij zegt behoort tot de Europese identiteit en dient het fenotype *mens*. Tegelijkertijd is dit de ondermijning van Europa: de afwijzing van menselijke onderwerping, van vaste grenzen, het begroeten van het vreemde, de afwijzing van provincialisme en racisme – dat leidt tot identiteitsverlies en zo tot verzwakking in de *struggle for existence*, omdat er in dit universeel-menselijk spel *spelbrekers* opdoemen die zich aan het Europees universalisme niets gelegen laten liggen. Zoals de Paus snedig opmerkt: *Ein Staat der abstrakten, geschichtslosen Vernunft kann nicht bestehen*.¹⁶

- *Europa zal zijn universele waarden zo gauw niet prijsgeven. De islam zal zich moeten aanpassen.*

Of is de ontmanteling van het alleen fenotypisch sterke Europa al begonnen?

Tot de grondslagen van Europa die hun beslag hebben gekregen in de *Déclaration des Droits de l'Homme* behoren het vrije woord en de vrije communicatie.¹⁷ Kan Europa nog geïnteresseerd zijn in zijn eigen fundamenten?

Of heeft het darwinisme gelijk, en dienen die ten hoogste nog als schaamlap voor een krimpende bevolking, die alvast het hoofd buigt voor de overwinnaar?

Veel van wat ooit Europese vrijheid was – of leek – is sedert de islamitische invasie prijsgegeven, op twee gronden:

- Ten eerste: Europa geeft de burgerlijke vrijheden op om de islam in zijn universalisme te integreren – *dhimmitude*. De zogeheten ‘vrijheid van meningsuiting’ is in hoog tempo geërodeerd.¹⁸

- Ten tweede: om islamitisch extremisme te bestrijden, worden de rechten van *allen* ondermijnd: huiszoekingen, digitale spionage, aanhoudingen op grond van vage

---

¹⁶ In: Detlef Horster, *Jürgen Habermas und der Papst*, 15 september 2006.

¹⁷ Article X: ‘Nul ne doit être inquiété pour ses opinions, même religieuses, pourvu que leur manifestation ne trouble pas l’ordre public établi par la Loi.’

Article XI: ‘La libre communication des pensées et des opinions est un des droits les plus précieux de l’Homme: tout Citoyen peut donc parler, écrire, imprimer librement, sauf à répondre de l’abus de cette liberté, dans les cas déterminés par la Loi.’

¹⁸ In *Trouw* van 16 juni 2006 staat het verhaal van de afscheidsrede van de hoogleraar Pieter W. van der Horst: *De mythe van het Joodse kannibalisme*. Deze is gecensureerd door het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht. Dit is maar een voorbeeld van myriaden. Het meest in het oog vallende is het politieke proces tegen Wilders.

verdenkingen, en genitaal onderzoek van jonge vrouwen zijn aan de orde van de dag. Van de burgerlijke vrijheden waarin ooit werd geloofd, is weinig over.¹⁹

Het gemak waarmee schijnbaar vastliggende Europese identiteitsstichtende gedachten worden verlaten wijst naar het Europees *nihilisme*.

- *De islamitische landen delen nauwelijks in de groei van welvaart, cultuur en technologie.*²⁰ *Uiteindelijk zal de islam zwichten voor de macht van Coca Cola en McDonald's. Bedenk dat het overgrote deel van de moslims in Europa daar op economische gronden is gekomen, en zijn welvaart niet vrijwillig zal afstaan.*

Zoveel is duidelijk: darwinisme is nihilisme. Het besef dat alles wat leeft is opgekomen uit mathematisch-mechanische algoritmen, zonder schepper, zonder doel, zonder wezensvormen – dit *Europese* besef is onlosmakelijk verbonden met de afwezigheid van een Europese identiteit: voor geen wezen of waarde bestaat ook maar enige grond.

Veel pleit ervoor om het darwinistisch nihilisme, hoe waar ook in fenotypische zin, als schadelijk voor de menselijke vermenigvuldiging te beschouwen.

De onbuigzame, gewelddadige, vervolgende religiositeit van de islam roept herinneringen op aan het Genève van Calvijn, waar religieuze ‘vergrijpen’ draconisch werden bestraft.²¹

Dit stuit mij als verlichte Avondlander tegen de borst. De onbuigzaamheid van onwankelbare beginselen en de *rücksichtslose* vernietiging van iedere tegenstand past niet in mijn verlicht

---

¹⁹ Caldwell, *RRE*, p. 11: ‘...on top of its economic costs, immigration exacts a steep price in freedom. The multiculturalism that has been Europe’s main way of managing mass immigration requires the sacrifice of liberties that natives once thought of as rights. (...) enhanced eavesdropping on *everyone* (...) intrusions into the domestic arrangements of *all* families (...) national genital examinations of small girls as a means of combating the female circumcision’

²⁰ Caldwell, *RRE*, p. 154: ‘The Islamic world is an economic and intellectual basket case, the part of the potentially civilized world most left behind by progress (...) The Arab countries – which don’t make up all of the Muslim world but do make up the heart of it – have 5 percent of the world’s population but only 0.5 percent of its Internet users. Spain translates more foreign books in a year than all the Arabic-speaking countries have translated since the reign of Caliph Mamoun in the ninth century. Half of Arab youths polled want to emigrate from their countries. Outside of fossil fuels, the entire Arab World exports less than Finland does. Islam’s prestige is low among non-Muslims.’

²¹ *Geo-Epoche*, 39, *Luther und die Reformation*, p. 107: [Calvin] sorgt dafür, dass immer mehr Verordnungen das Leben der Genfer in seinem Sinne regeln. Verboten wird die unentschuldigte Abwesenheit im Gottesdienst. Wer die Predigt schwänzt, wird bestraft. Drei Tage Gefängnis kostet der Satz, die Pastoren seien zu streng. “Lüstlinge” werden, immer mittwochs, an den Pranger gestellt. Trunkenheit, Bettelei, Zeitvergeudung nebst Verführung zum Nichtstun verfolgt. Ehebruch wird jetzt häufig mit dem Tod bestraft. Nur unauffällige Kleidung ist zu tragen. Feste, auch Hochzeiten, dürfen nur noch bescheiden gefeiert werden; genau ist festgelegt, wie viele Gedecke erlaubt sind. Tanzvergnügen, Theaterspielen, das alles ist nun verboten.

nihilisme. Avondlands gezien is de islam *déjà vu*, hij is al langs geweest. De confrontatie met techniek, wetenschap en de grond ervan, het nihilisme, moet nog komen, denk ik dan.

Maar die confrontatie *zal* niet komen, want het autoritaire, onderwerpende en zo eenheid stichtende van de islam is juist zijn grote *asset*: het is niet nodig om geconfronteerd te worden met de onbewoonbaarheid van het nihilisme, als je je maar onderwerpt aan het geloofsgezag.

Het *talking point* van de islam in Europa is het Europees technocratisch nihilisme - inclusief materialisme en pornografie. Hiertegenover staan eenvoudige waarden zoals echtelijke trouw, fatsoen, zakelijke oprechtheid en eerbied voor de vrouw.

Juist de macht van Coca Cola en McDonald's is *het* wapen in de strijd van de islam tegen Europa.

De aantrekkelijkheid van het islamitische metafysische geloof blijkt uit de opmerkingen van de islamoloog *Tariq Ramadan*. In zijn tekst *La Foi, la Voie* opponeert hij mensen aan dieren – waarbij mensen kunnen verdierlijken. De alleenheerschappij van economie en financiën, de globalisering, dat is de bestialisering van de mens. Deze moet onder controle worden gebracht. Alleen de islam is volgens Ramadan daartoe in staat:

*A human being who lives only by his superficial desires, and whose needs have for the most part been manufactured [by someone else] is no longer a human being.... He can become a mere beast, holding up the illusion of his humanity, a virtual monster whose excesses are sometimes restrained only by a strand of rationality that serves as a leash. If this rationality is a humane one, the monster is under control. But if the rationality should become no more than economic or financial, then the beast is unleashed and we can expect the worst, from slaughter to genocide, as we have seen all too often.*²²

Dat is het islamitisch elpisme: *Tariq Ramadan* spreekt over verlangens die *gemaakt* zijn. Daardoor kan een mens in een dier verkeren. Maar dat dier kan *getemd* en *tegengehouden* worden. Dan is het monster *onder controle*. De tegenstelling is die tussen een *dier* dat *losgelaten* wordt en een *mens* die zich weet te *beperken*, via de religieuze moraal.²³

---

²² Tariq Ramadan, *La Foi, la Voie*, p. 68 – 69. Geciteerd in Caldwell, *RRE*, p. 242.

²³ Zie het voluntarisme van Aziz Abdalli in *Thauma* 1 (2010), p. 10: Mijn bewering is dat de zinvolheid van de islamitische taal, in haar goddelijke manifestatie genaamd de *Koran*, op geen enkele wijze zinvol filosofisch te reduceren is: [zij] **leidt** een **eigen** leven en **creëert** een eigen **zinvolle** wereld, een **creatie** waartoe Heideggers zijnsdenken niet **in staat is** gebleken en ook **niet in staat** zal zijn.

De ongemakkelijke spanning tussen de mens als zelfstandig wezen en de mens als genenvehikel stijgt in de strijd tussen Europa en de islam tot een kookpunt.

Het is dan ook de vraag of toenemende welvaart maar zo tot een daling van het islamitisch geboorteoverschot in Europa zal leiden. De religieuze moraal, die het nihilisme waar mogelijk buiten de deur houdt, sticht eenheid en levert daarmee voortplantingsvoordeel op.

Een voorbeeld: Pakistani en Bangladeshers leven al generaties lang in Groot-Brittannië, maar blijven een hoger kindertal produceren dan autochtonen.²⁴

Een klein onderscheid in vruchtbaarheid heeft op de lange duur kwalitatieve omslagen tot gevolg: nieuwe meerderheden en minderheden vormen zich.

- Uiteindelijk zullen de islamitische vrouwen de ongelijkheid en onderdrukking door de islam niet langer aanvaarden. Zij zullen aan het arbeidsproces willen deelnemen.

De gelijkheid van man en vrouw behoort, in ieder geval sinds de 20^e eeuw, tot de Europese universele identiteit. De Franse en Amerikaanse *Verklaringen* reppen er niet van, maar de Franse constitutie van 1946 des te meer, net als de VN-*Verklaring*.

De darwinist zal wijzen op een andere kant van de medaille: het verband tussen vrouwenemancipatie en dalende geboortecijfers. Doordat Europese vrouwen *en masse* deelnemen aan het arbeidsproces en de daarmee verbonden individuele *pursuit of happiness*, daardoor staat hun meer fundamentele productielijn - die van nakomelingen - zo goed als stil. *De Europese emancipatie is de teloorgang van de Europese bevolkingsgroei.*

Is dan te verwachten dat de moslimvrouwen zich, in het verlangen naar individueel geluk, ook in het arbeidsproces zullen storten? Dat zou heel goed kunnen. Het probleem van de *Machtübernahme* door de islam is opgelost, voorlopig.

Maar er is een andere mogelijkheid.

Miljoenen jaren hebben vrouwen dicht bij huis voedsel verzameld, met hun nakomelingen bij zich, terwijl de mannen op jacht gingen. Is het zeker dat zo'n 100 jaar 'emancipatie' het einde van dit patroon tot gevolg heeft? In deze 100 jaar beukten vrouwenhoofden zich suf tegen

---

²⁴ Caldwell, *RRE*, p. 15.

veronderstelde ‘glazen plafonds’. Zij zagen in hun *pursuit of happiness* manmoedig af van een uitgebreid kindertal – ten koste van het demografisch concurrentievermogen van Europa.

Darwinisten citeren graag Darwin - alleen niet wanneer die politiek incorrect is, zoals in zijn inschatting van de verhouding tussen man en vrouw met betrekking tot fenotypische vermenigvuldiging, dat wil zeggen: niet het voortbrengen van *kinderen*, maar van *geesteskinderen*.

*The chief distinction in the intellectual powers of the two sexes is shewn by man's attaining to a higher eminence, in whatever he takes up, than can woman – whether requiring deep thought, reason, or imagination, or merely the use of the senses and hands. If two lists were made of the most eminent men and women in poetry, painting, sculpture, music (inclusive both of composition and performance), history, science, and philosophy, with half-a-dozen names under each subject, the two lists would not bear comparison. We may also infer, from the law of the deviation from averages, so well illustrated by Mr Galton, in his work on 'Hereditary Genius', that if men are capable of a decided pre-eminence over women in many subjects, the average of mental power in man must be above that of woman.*²⁵

Zal ooit blijken dat emancipatie de *onderdrukking* is van het feminiene verlangen om als productiemachine van nakomelingen door het leven te gaan? Is het mogelijk dat de islam door vrouwen als een *bevrijding* wordt ervaren?

Met de toename van de wereldbevolking is overal de arbeidsdeling toegenomen – behalve de meest oorspronkelijke: die tussen man en vrouw. Juist die is vervaagd. Is het aannemelijk dat de indifferentiëring van de arbeidsdeling blijvend is?

- *Europa kan zich niet onttrekken aan de eeuwenoude verplichting tot gastvriendschap en het verlenen van asiel.*

Derrida houdt ervan te wijzen op het noodzakelijk poreuze van grenzen. Hij vindt dat Europa zich niet moet opsluiten binnen zijn eigen identiteit, maar zich moet openstellen voor het vreemde en de vreemdeling:

---

²⁵ Darwin, *The Descent of Man*, p. 564.

*...il faut se faire les gardiens d'une idée de l'Europe, d'une différence de l'Europe mais d'une Europe qui consiste précisément à ne pas se fermer sur sa propre identité et à s'avancer exemplairement vers ce qui n'est pas elle, vers l'autre cap ou le cap de l'autre...*²⁶

Over welke idee of welke identiteit van Europa spreekt Derrida?

Voorheen was er oorlog, gewapende vrede en *polemos* tussen de volkeren en werelddelen.

Dat veronderstelde dat die een identiteit hadden, vanuit hun vijandig over en weer. Vanuit die identiteit was het mogelijk de confrontatie aan te gaan met het vreemde – maar dan zo dat het eigene daardoor versterkt werd. Dit over en weer tussen het eigene en het vreemde heette *gastvriendschap*.

Het recht op asiel van vervolgd behoord tot het gedachtengoed van de universele mensenrechten – dus tot het gedachtengoed van Europa, zeker sedert de 20e eeuw.

In de *Préambule* tot de Franse constitutie van 1946 staat dit met zoveel woorden²⁷, net als in de Universele Verklaring van de Verenigde Naties.²⁸

De hedendaagse mohammedaanse invasie van Europa heeft met gastvriendschap of asiel weinig te maken.

Het toelaten van een vreemdeling als gast of beschermeling was naar zijn aard beperkt qua omvang en duur. Het vormde een bevestiging, geen aantasting van de eigen identiteit. De gastvriend zou nooit ofte nimmer deel gaan uitmaken van de autochtone bevolking.

Gastvrijheid en xenofobie waren twee kanten van dezelfde medaille.²⁹ De gast wist dat zijn relatie met de gastheer wederkerig was. Wat hij van de gastheer gebruikte, zou de gastheer op zijn beurt van hem kunnen eisen.

Een kwalitatieve omslag met betrekking tot het eigene en het vreemde – dat wil zeggen: een identiteitsomslag – ontstaat in de islamisering van Europa:

²⁶ Derrida, *L'autre Cap*, p. 33.

²⁷ 'Tout homme persécuté en raison de son action en faveur de la liberté a droit d'asile sur les territoires de la République.'

²⁸ Artikel 14: (1) 'Everyone has the right to seek and to enjoy in other countries asylum from persecution.'

(2) 'This right may not be invoked in the case of prosecutions genuinely arising from non-political crimes or from acts contrary to the purposes and principles of the United Nations.'

²⁹ Caldwell, *RRE*, p. 60: 'Hospitality is meant to protect travellers in hostile territory; it is not meant to give large groups of visitors – who may include militants, freeloaders, and opportunists – the run of the place. (...) Hospitality is related to xenophobia. In fact, it is one of the faces of xenophobia.'

- de gasten vormen grote minderheden of de meerderheid in de bevolkingen;
- de gasten passen zich niet aan aan hun gastheren;
- van wederkerigheid is geen sprake;
- de gasten vragen niet maar eisen rechten op;
- de gasten vertrekken niet maar vestigen zich metterwoon;
- de gastheer weet niet wie hij is en welk huis hij bewoont omdat hij denkt dat de kosmos de polis is voor allen.

Het resultaat: van een verhouding van gastvriendschap is geen sprake. Deze kwalitatieve omslag is te danken aan het Europees universalisme, dat het onderscheid tussen het eigene en het vreemde niet aanvaardt en niet kent.

De islamitische invasie van Europa is geen invasie, maar de realisering van de kosmopolis, waarin van de identiteit van volkeren geen sprake meer kan en hoeft te zijn.

Zo komt het tot de vraag: wat *was* en wat *is* eigenlijk *Europa*?

3. Europa's identiteit

Nederlanders – dat zijn echte Europeanen. Dat wil zeggen: zij zijn kosmopolieten, geverseerd in universele waarden en mensenrechten, maar onbekend met wat Nederlands of Europees zou kunnen wezen.

- Caldwell citeert de uitgangspunten van het Nederlandse kabinet in 1996:

Native cultures would not be favoured over those of newcomers. The state would confront matters of immigration and ethnicity with a scrupulous neutrality, aided only by a set of “universal values” supposedly common to all cultures. It seemed inappropriate to force – or even to persuade – immigrants to assimilate into the old nationalistic loyalties that Europeans themselves were abandoning.³⁰

De vraag wat er *Nederlands* is aan Nederland - laat staan wat er Europees is aan Europa - is niet beantwoord: deze vraag is onbeantwoordbaar.

---

³⁰ Caldwell, *RRE*, p. 70.

- In een interview in *Vrij Nederland*³¹ waarschuwt minister Donner tegen *islamofobie*: terrorisme en radicalisering moeten worden bestreden, maar de islam moet als nieuwe zuil met open armen worden ontvangen in Nederland:

Het moet mogelijk zijn dat moslimgroeperingen langs democratische weg aan de macht komen. Iedere burger mag beargumenteren waarom de wet moet worden veranderd. Als hij zich ondertussen maar wel aan de wet houdt. Voor mij staat vast: als tweederde van alle Nederlanders morgen de sharia zou willen invoeren, dan moet die mogelijkheid toch bestaan? Zoiets kun je wettelijk toch niet tegenhouden? Het zou ook een schande zijn om te zeggen: dat mag niet! De meerderheid telt. Dat is nou juist de essentie van democratie.

Nergens wordt duidelijker: Europa noch Nederland *is* iets. Wat hun identiteit is, is wat de meerderheid ervan vindt. Als de meerderheid verandert, verandert ook de 'identiteit' van Europa.

Een onderscheid met andere werelddelen en bevolkingen is onmogelijk, en wordt als discriminatie strafbaar gesteld.

De identiteit van Europa: Europa *kan* geen identiteit hebben, en *mag* dat ook niet.

Nu het omgekeerde. Iemand verdedigt de Europese identiteit, de Europese 'cultuur', de Europese 'waarden'. Als Oriana Fallaci Italiaanse kathedralen wil behoeden voor islamitische terreur, luidt de tegenvraag van Caldwell: *wat* gaat ze verdedigen? Toeristische trekpleisters? Gebedshuizen die geen betekenis meer hebben?

Zeker, de islam is Aziatisch: hij heeft niets Europees. Maar wat *is* dat dan, het Europese? Niemand kan vertellen wat het is; *behalve iets dat niet Europees is, maar planetair. Namelijk: de universele waarden en rechten van de mens, het kosmopolitisme.*³²

Caldwell is duidelijk en empirisch. Europa is niets, want het weet niet wat het is, en het weet om die reden ook niet wat het zou moeten verdedigen als het zou worden aangevallen:

---

³¹ *Vrij Nederland*, 12 september 2006.

³² Zie Oudemans, Wallenbeeks Nieuwsbrieven *Ich bin ein Germane* en *L'Europe c'est moi*.

*When Europeans assert their “values” against Islam, what are they asserting – a religious heritage? A philosophical heritage? A morality? A lifestyle? Clearly they do not know.*³³

*Certain Europeans are resolved to defend their continent’s values, particularly against Islam. But what does that mean? You cannot defend what you cannot define.*³⁴

*...it is a civilization in decline. It is missing some hard-to-define factor. Whether or not it can defend itself, it has lost sight of why it should.*³⁵

Van een *civilization in decline* kan ik niet spreken. Ik weet niet welke kant het met Europa opgaat.

Eerst moet ik maar eens een stap terug doen en de vraag stellen *wat Europa en het Europese is*.

Hierbij is mijn uitgangspunt: de verschillende *Verklaringen* rondom de rechten van de mens geven blijk van de Europese identiteit.

In de behandeling van de identiteit van het Europese is een tweeledige vraag leidend, aangezwengeld door het darwinisme - die andere Europese identiteit:

- Zijn deze *Verklaringen empirisch*, dat wil zeggen: in elk geval niet in strijd met datgene wat over mensen en hun aard bekend is?
- Zijn deze *Verklaringen*, empirisch of niet, in staat een volk, een werelddeel, of de wereldbevolking een *bindende eenheid* te verschaffen?

Hierbij moet, met *Derrida*, allereerst gevraagd worden naar het *taalkarakter* van de *Verklaringen*. Zij zijn niet constaterend en vormen evenmin de uitoefening van een praktisch vermogen ('*ik verklaar u tot man en vrouw*'). Ze zijn noch constatief, noch performatief. Ze institueren iets dat er niet was en dat dankzij dat institueren ook niet zo maar gerealiseerd wordt.³⁶

---

³³ Caldwell, *RRE*, p. 197

³⁴ Caldwell, *RRE*, p. 282

³⁵ Caldwell, *RRE*, p. 284.

³⁶ Derrida, *Otobiographies*, p. 19 - 24.

De verklaringen zijn *evenmin* verklaringen in de zin van het leggen van causale of betekenisvolle verbanden.

Het zijn klaroenstoten, die niet zozeer een *behoren* aanduiden, als wel een discrepantie tussen hoe het er *feitelijk* bij staat en hoe het *in wezen* is.

Hoewel mensen *feitelijk* onvrij, ongelijk, geknecht zijn, gaat dat in tegen hun *wezen*: dat is dat zij, naar hun menselijke aard, vrij en gelijk zijn.

De tekening van de verschillende eerdergenoemde teksten is *metafysisch*. Uit de discrepantie tussen het wezenlijke en de feitelijke realisering daarvan volgt als vanzelfsprekend dat het wezen verwezenlijkt moet worden.

Wat er over de menselijke aard wordt beweerd, wordt in de Amerikaanse *Verklaring* aangeduid als een *evidente waarheid*. Deze evidente waarheid heeft betrekking op een onvervreemdbaar natuurrecht en goddelijk recht.³⁷ De Franse verklaring spreekt van *droits naturels, inaliénables et sacrés de l'homme*. De VN-verklaring noemt de *inherent dignity* van *all members of the human family*.

De semantiek van al deze verklaringen is die van vrijheid en gelijkheid.

De *vrijheid* kent in de *Verklaringen* twee aspecten.

Aan de ene kant is zij omgrensd vanuit die andere fundamenteel menselijke eigenschap: de gelijkheid – en is zij dus secundair. De Franse verklaring en die van de VN zijn er duidelijk over: vrijheid reikt tot het punt waar de vrijheid van een ander geschaad wordt.³⁸ Dat wil zeggen: vrijheid is zo begrensd dat zij nooit kan uitmonden in macht over een ander.

Aan de andere kant is vrijheid dubbelzinnig. Er is er de vrijheid van de burger en die van zijn staat. Deze vrijheden worden in elkaars verlengde gezien.

---

³⁷ 'We hold these truths to be self-evident, that all men are created equal, that they are endowed by their Creator with certain unalienable Rights...'

³⁸ Het vierde artikel van de Franse verklaring van 1789: 'La liberté consiste à pouvoir faire tout ce qui ne nuit pas à autrui: ainsi l'exercice des droits naturels de chaque homme n'a de bornes que celles qui assurent aux autres Membres de la Société, la jouissance de ces mêmes droits. Ces bornes ne peuvent être déterminées que par la Loi.'

VN-verklaring, artikel 29: (2) 'In the exercise of his rights and freedoms, everyone shall be subject only to such limitations as are determined by law solely for the purpose of securing due recognition and respect for the rights and freedoms of others and of meeting the just requirements of morality, public order and the general welfare in a democratic society.'

Dit blijkt uit de Amerikaanse *Verklaring*. Regeringen van staten zijn er om de individuele rechten zeker te stellen.³⁹ Regeringen ontleen hun *just powers* aan de instemming van de geregeerden.

De Franse *Verklaring* bevat een vergelijkbare vanzelfsprekendheid, nu met betrekking tot de wet: *La Loi est l'expression de la volonté générale*.

De VN-verklaring lijkt hier weer op. Vrijheid blijkt te bestaan als 'vrije verkiezingen' die blijk moeten geven van de 'wil van het volk'. Deze 'wil van het volk' is de legitimatie van de staat en zijn regering: *The will of the people shall be the basis of the authority of government; this will shall be expressed in periodic and genuine elections which shall be by universal and equal suffrage and shall be held by secret vote or by equivalent free voting procedures*.

Ook hier blijkt: de vrijheid is in de eerste plaats die van een collectief. De individuele wil gaat op in de volkswil, en die wordt, naar men hoopt, vertegenwoordigd door de staat en zijn wetten en dienaren.

Deze gedachte is niet mogelijk zonder de veronderstelling dat de uiteenlopende individuele vrijheden uiteindelijk *gelijk* zijn.

Dat brengt mij tot het semantisch knooppunt van Europa: de *gelijkheid*.

Voor de Amerikaanse onafhankelijkheidsverklaring is het een *self-evident truth*: mensen zijn gelijk geboren.

De *Verklaring* van de Franse revolutie herhaalt dit in het eerste artikel in haar eigen woorden: *Les hommes naissent et demeurent libres et égaux en droits*.

De VN-*Verklaring* is het meest uitgebreid: *All human beings are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood*.⁴⁰

Alle drie *Verklaringen* zijn zodanig doordeesemd van de woorden *gelijk*, *gelijkheid*, *allen*, *niemand* en *universeel*, dat dit woordcluster beschouwd kan worden als de kern van de Europese identiteit.

Hier wordt zichtbaar dat de Europese identiteit, die uitsluitend gebaseerd is op het individu en zijn samenleving, niet ontkomt aan drogering en zelfbedrog ten aanzien van die andere menselijke identiteit, de genetische.

---

³⁹ '...to secure these rights, Governments are instituted among Men, deriving their just powers from the consent of the governed'

⁴⁰ De gedachte dat alle mensen broeders moeten worden gaat voorbij aan de broederschap van Kaïn en Abel, *les frères ennemis*.

Het zit in mijn genen, op basis van miljoenen jaren selectie, om mijzelf boven mijn gezin te stellen, mijn gezin boven mijn familie, mijn familie boven mijn streekgenoten, mijn streekgenoten boven mijn landgenoten, mijn landgenoten boven de Europeanen, en de Europeanen boven de wereldbevolking.

Ik ben van nature een *racist*, in die zin dat ik het eigene bevoordeel ten opzichte van het vreemde - of ik kan niet geëvolueerd zijn. Een mens die niet discrimineert is geen mens.

Dawkins spreekt van de *muddle in human ethics over the level at which altruism is desirable – family, nation, race, species, or all living things...*⁴¹

Universele liefde en het welzijn van de soort – dat zijn woorden die genotypisch geen betekenis hebben, tenzij als drogering.⁴²

Wat is de plaats van de mens binnen deze Verklaringen?

In de Amerikaanse *Declaration* is sprake van *Nature's God* en van de *Creator*, die de mens heeft voorzien van zijn onvervreemdbare eigenschappen.

De Franse *Déclaration* wordt afgegeven *en présence et sous les auspices de l'Être Suprême*. Mensen en hun woorden zijn afhankelijk van een hogere macht.

Maar God doet een stap terug.

De Franse constitutie van 1946 is niet langer het woord van God. De VN-*Verklaring* heeft maar één geloof: *faith in fundamental human rights*. Wat overblijft: een menselijke *waardigheid* die *erkend* moet worden.

Wat de menselijke 'waardigheid' inhoudt, wordt verwoord in de *Oratio de dignitate hominis* van de Renaissancedenker Pico della Mirandola – het paradigma voor alle *Verklaringen*: de mens is *apart geschapen, zonder vaste eigenschappen dus vrij, los van alle andere schepselen, en geplaatst in het midden van de wereld*.⁴³

---

⁴¹ Dawkins, *The Selfish Gene*, p. 10.

⁴² Dawkins, *The Selfish Gene*, p. 2: '...universal love and the welfare of the species as a whole are concepts that simply do not make evolutionary sense.'

⁴³ Pico della Mirandola, *Oratio de Dignitate Hominis*: 'Adam, wij geven jou geen vastgestelde plaats om te leven, geen vorm die specifiek is voor jou, en ook geen functie die alleen van jou is. Overeenkomstig je eigen wensen en beoordeling zul je hebben en bezitten welke plaats je ook maar wilt om te leven, wat voor vorm ook en wat voor functies ook je zelf kiest. Alle andere dingen hebben een begrensde en vastgestelde natuur, voorgeschreven en omgrensd door de goddelijke wetten. Jij hebt geen grens, en je kunt voor jezelf de grenzen en beperkingen van je natuur kiezen. We hebben jou in het centrum van de wereld geplaatst, zodat je al het ander in de wereld kunt overzien. We hebben je noch van hemelse noch van aardse stof gemaakt, noch sterfelijk noch onsterfelijk, zodat je met vrije keuze en waardigheid jezelf kunt vervaardigen, in welke vorm je ook maar kiest.'

Sinds de opkomst van het darwinisme is duidelijk dat mensen niet apart geschapen zijn, aangezien er geen schepper is. Mensen zijn het product van een mechanisch proces: de evolutie. Zij zijn zo innig verbonden met andere schepselen (die bij afwezigheid van een schepper ook geen schepselen zijn), dat alles wat leeft onderling verwant is. Mensen zijn minimale varianten binnen het geheel van het leven.

In de voormalige wereld van het humane kon ik mijzelf zien als *Mann ohne Eigenschaften*. Ik moest vergeten dat ik van voor tot achter bepaald ben in mijn lichaamsbouw, mijn denken en mijn gedrag door een onoverzienbare genetische geschiedenis.

Inmiddels weet ik: *ik ben geen tabula rasa*. Ik ben geboren, voorgeprogrammeerd met alle eigenschappen die zich in de loop van mijn leven zullen manifesteren. Als idioot of behept met het BRCA-gen, als domoor of als sadist *ben ik niet vrij geboren en ook niet gelijk*.

Dit brengt mij tot de tweede vraag: kunnen de verklaringen van de rechten van de mens dienen als stichter van eenheid van volkeren? Kunnen zij de functie van de vertrokken God overnemen, ook al berusten ze fenotypisch gezien op wrakke fundamenten - zoals iedere religie?

Hier bevindt zich een crux. *De gedachte aan de ene mensheid, waarbinnen ieder gelijk is en vrij geboren, maakt een kosmopolis mogelijk, maar een polis onzinnig - terwijl een kosmopolis zonder polis een wangedrocht is.*

In de Amerikaanse Onafhankelijkheidsverklaring wordt gezegd dat *alle* mensen gelijk zijn. Op welke grond kan de ene *natie* zich afscheiden van de andere, zoals de Verenigde Staten zich afscheidden van Groot-Brittannië? Zeker, tirannie kan daar een voorlopige aanleiding voor zijn. Maar dan? Wat is de ratio van de scheiding van Groot-Brittannië en de Verenigde Staten, aangenomen dat beide staten voldoen aan de uiteenlopende *Verklaringen* en, zoals de Amerikaanse *Verklaring* aangeeft, *broeders* zijn?

In het eerste artikel van de Franse *Verklaring* wordt gezegd dat *alle* mensen vrij en gelijk geboren zijn. Prompt wordt dat in het derde artikel teruggenomen: alleen de *staat* heeft soevereiniteit.⁴⁴ Waarom zouden vrije en gelijke mensen zich in afgebakende staten ophouden? Wat kan *daarvan* de grondslag zijn?

---

⁴⁴ 'Le principe de toute Souveraineté réside essentiellement dans la Nation.'

Geroepen wordt dat de *force publique* in het voordeel van allen is. Wie zijn die *allen*? Toch de wereldbevolking en niets anders? Op basis waarvan zou het Franse hemd nader kunnen zijn dan de buitenlandse rok?

De VN-*Verklaring* neemt al even vanzelfsprekend aan dat er, naast de individuele vrijheid en universele gelijkheid, *staten* zijn die naleving van de mensenrechten moeten garanderen.

Het is dankzij de Europese, dus Universele, *Verklaringen* rondom de rechten van de mens misschien mogelijk om grenzen te trekken tussen het menselijke en het niet-menselijke, *maar niet tussen mensen en hun samenlevingen of staten onderling*.

Dankzij de drogering door het semantische spoor van de menselijke eenheid via universele beginselen *kunnen Europese staten (die zelf geen grond hebben voor hun identiteit) het eigene niet onderscheiden van het vreemde*.

Een mens is een mens, waar hij ook geboren is, waar hij ook woont.

Hoe kan ik een *mens* tegenhouden bij mijn grenzen die de mijne niet zijn?

Daarop moet ik *hypocriete* antwoorden verzinnen.

Waarom hypocriet?

Omdat er maar twee gronden zijn om de eigen bevolking te onderscheiden van andere bevolkingen: afkomst en woonplaats, oftewel *Blut* en *Boden*. Deze gronden – die alles te maken hebben met de genetisch gestuurde *struggle for existence*, hebben in de universaliteit van het Europese denken geen plaats.

Zij hebben dit des te meer in het darwinisme. De betekenis van een mens of een ander organisme is zijn *bloedverwantschap*. Selectie vindt vooral plaats dankzij *geografische* isolatie.

Alle hier besproken *Verklaringen* zijn het product van strijd tegen barbarij en tirannie. De Verenigde Staten waren beducht dat Groot Brittannië hen zou ontmantelen via *absolute despotism*. Engeland gedroeg zich op een manier *scarcely paralleled in the most barbarous ages*.

De Franse *Verklaring* van 1946 spreekt van *la victoire remportée par les peuples libres sur les régimes qui ont tenté d'asservir et de dégrader la personne humaine*.

De VN-Verklaring zegt, met betrekking tot het nationaalsocialisme: *disregard and contempt for human rights have resulted in barbarous acts which have outraged the conscience of mankind.*

Het semantisch probleem hier is de afhankelijkheid van datgene wat wordt afgewezen. De verkettering van het ‘inhumane’ en de ‘barbarij’ van het nationaalsocialisme (dat niet bestaat en dus geen begrenzing inhoudt ten opzichte van de kosmopolis - en daarmee de ideale tegenstander voor diezelfde kosmopolis is) staat garant voor de vernietiging van datgene wat onontbeerlijk is om een staat of volk te onderscheiden van andere staten of andere volkeren: *bloedverwantschap en gedeelde grond.*

Wat nodig is voor genetische vermenigvuldiging, dat zijn vaste grenzen, vaste onderscheidingen, afwijzing van het vreemde – oftewel: discriminatie.

In theorie geven de Europese grondslagen deze vaste grenzen: de wetten tegen discriminatie. Maar als de enige discriminatie de afwijzing van discriminatie is, dan is begrenzing die de genetische vermenigvuldiging dient ver te zoeken.

De kracht van de islam is dat hij discrimineert en de gelegenheid krijgt om dat te doen binnen een Europa dat discriminatie heeft uitgebannen, ook de discriminatie van de discriminerende islam. Het hoeft niemand te verbazen wanneer dit resulteert in gebiedstoename van de islam.

Opvallend: alle genoemde Verklaringen zijn gericht op de rechten (nauwelijks de plichten) van *menselijke individuen*. Zij zijn *utilitaristisch* en *hedonistisch* van aard, gericht op de fenotypen.

De Amerikanen gaat het om de *pursuit of happiness* en *safety*. De Franse Verklaring gaat het om *la bonheur de tous*. De VN-Verklaring gaat het om *life, liberty and security of person*.

Wat hier elpistisch wordt verdonkeremaand: de mens als genenvehikel is geen *doel*, maar een *middel* voor procreatie, dat zichzelf daarvoor opoffert.

De afnemende vermenigvuldigingskracht van Europa ligt in de *Magnae Chartae* ervan besloten.

4. Waarom is de gelijkheid niet verdwenen?

Vermenigvuldiging is tweeledig. Primair is: de genetische vermenigvuldiging. Deze heeft een omgeving nodig die daarvoor bevorderlijk is: een *extended phenotype*. Dat is voor de menselijke soort die hoogst eigenaardige wereld die zelf is opgenomen in een quasi-vermenigvuldiging: de wereld van de techniek.

De *technologische* vermenigvuldiging biedt individueel geluk, een lang leven, medische zorg. Het is *essentieel* voor de technologisch-economische vermenigvuldiging dat de vehikels daarvan zo eenvormig mogelijk zijn. Kopers en verkopers kunnen beter niet met elkaar in oorlog zijn: ze moeten waar mogelijk verlangen naar hetzelfde geluk.

Alleen dankzij de enorme hoeveelheden gelijkgestemden kunnen de kosten gemaakt worden waardoor algemene vooruitgang geboekt wordt: zonder miljarden identieke klanten waren er geen mobiele telefoons of was er geen internet.

De technologische vooruitgang is *tegelijk* individualistisch *en* kosmopolitisch.

Technologisch-economisch is het niet meer dan begrijpelijk dat Europa en Azië niet twee kapen zijn die elkaar vreemd zijn, maar dat zij één en hetzelfde *Erdkörper met brein* zijn:

*Vielleicht ist Europa schon geworden, was es ist: ein bloßes Kap, als dieses jedoch zugleich das Gehirn des ganzen Erdkörpers, jenes Gehirn, das die technisch-industrielle, planetarisch-interstellare Rechnung bewerkstelligt.*⁴⁵

Die *andere* vermenigvuldiging, via *nakomelingschap*, is anders georganiseerd. Die heeft een *gezinsverband* nodig, en, als het om grotere groepen gaat, een *staat* die de nakomelingschap beschermt en voorziet van *Lebensraum*.

Demografische vermenigvuldiging is naar haar aard racistisch en discriminerend. *Niemand haalt het in zijn hoofd om zich met willekeurig wie voort te planten.*

Niemand haalt willekeurige vreemdelingen zijn huis binnen.

Niemand haalt het in zijn hoofd om huwelijken *at random* te laten plaatsvinden.

Naar haar aard is de genetische vermenigvuldiging gericht op de *eigen nakomelingschap* binnen de eigen gemeenschap, en niet op het individu, noch op de kosmopolis.

---

⁴⁵ Heidegger, *GA 4*, p. 176 - 177.

Het genotypisch racisme is even onuitroeibaar in Europa als het fenotypisch kosmopolitisme.

5. Eurazië en het Avondland

Als mensen bedreigd, vereenzaamd, vervreemd, verscheurd zijn, zoeken zij eenheid door heling.

Religies bevorderen de menselijke eenwording. De zin van religies is: zij dienen, via de bevrediging van de eenheidsbehoefte de vermenigvuldiging van volkeren. *Cuius religio, eius regio*.

Overal waar een Europese identiteit en een Europese oorsprong in het geding zijn, zijn die identiteit en die oorsprong universeel, planetair.

De gelijkheid van mensen die in de verschillende *Verklaringen* naar voren treedt, maakt deel uit van een weidser semantisch landschap.

Denk aan de ene aarde.

Denk aan het ene wereldomspannende informatienetwerk.

Denk aan de universaliteit van het denken: de op eenheid ontworpen wereld als inzicht dat voor allen geldt.

Heidegger: *Nur weil einmal das Geheiß in das Denken sich als logos ereignet hat, entwickelt sich heute die Logistik zur planetarischen Organisationsform alles Vorstellens.*⁴⁶

Al deze manifestaties van eenheid zijn economisch gestuurd: zij vormen de basis voor verdergaande technologische vermenigvuldiging.

*Europa wird einmal ein einziges Büro sein und die "Zusammenarbeitenden" die Angestellten ihrer eigenen Bürokratie.*⁴⁷

Het is *eigenaardig* dat er, te midden van het replicatieve succes van de eenheid der mensen, zoiets bestaat als het darwinisme: een doorbreking van de eenheid van de menselijke soort, van de menselijke vooruitgang en van het waarheidsgehalte van de religie. Het darwinisme

⁴⁶ Heidegger, *GA 8*, p. 167.

⁴⁷ Heidegger, *GA 71*, p. 100.

kan replicatief gezien (dus vanuit het darwinisme zelf!) alleen maar als *desastreus* worden gekenschetst.

Het is onmiskenbaar: het darwinisme is een Europees verschijnsel dat de Europese universaliteit ondermijnt, en is daarmee *toch* de aanduiding van iets *echt Europees*: iets dat Afrikaans noch Aziatisch kan heten.

Het darwinisme is een waardige nazaat van het begin van Europa, de *filosofie*.

In zijn strijd tegen de menselijke behoefte aan identiteit door vaste begrenzings laat het darwinisme zien dat het zin heeft om naar het *Europese begin* van de humaan-technologische universaliteit te kijken.⁴⁸

Wat blijkt in het Griekse begin van de Europese eenwording? Deze eenheid *is het antwoord op een eerder ervaren verdeeldheid*.

Een aanwijzing. De *gelijkheid* waar de uiteenlopende *Verklaringen* van doortrokken zijn is van zo groot belang, *omdat zij er niet is*. Zij is een veronderstelde wezeneseigenschap, die haaks staat op de ongelijke feiten, en de onoplosbaarheid van het onderscheid tussen wezen en feit moet verhullen.

De *Verklaringen* worden bewogen door een verdeeldheid, een ongelijkheid, *en zorgen ervoor dat deze niet aanvaard of erkend worden*.

Wat is het ongekeerde van het begin van de filosofie in het oude Griekenland? *Dat er een scheur ontstond in de vanzelfsprekende eenheid van mens en wereld*.

De ervaring van deze scheur heet: *thaumazein*. Dat wil zeggen: ontspoord raken.

In hedendaagse bewoordingen: het excentrische van het menselijk bestaan werd ervaren - beseft werd dat mens en wereld niet in elkaars verlengde liggen.

Deze ervaring werd, al was het maar tijdelijk, uitgehouden zonder direct opgeheven te worden in een nieuwe eenheid.

---

⁴⁸ Heidegger, *GA 4*, p. 177: Der gegenwärtige planetarisch-interstellare Weltzustand ist in seinem unverlierbaren Wesensanfang durch und durch europäisch-abendländisch-griechisch.

De aanvang van het Europese als de aanvang van het planetair-universele is een ervaring van verdeeldheid, die dankzij de universele gelijkmaking wordt opgeheven en toch op de achtergrond de verhouding van mens en wereld blijft markeren.

Juist dankzij deze ervaren verdeeldheid kon het universele antwoord daarop ontstaan, de planetair-Europese eenheid van wetenschap, mens en wereld.

Het Europese is een januskop. Dankzij het verenigende vermogen van de *logos* staat dit Europese aan de wieg van de ene mensheid onder de universele rechten van de mens. Maar de *logos* is en blijft *antwoord* op een verborgen geraakte buitensporigheid.

De verdeeldheid tussen mens en wereld: wereld en mens gaan uiteen, zij blijken elkaar vreemd te zijn. Maar ze vallen niet als los zand uit elkaar. Ze blijven, in hun uiteengaan, toch op elkander betrokken.⁴⁹ *Dat* is de filosofische ervaring, maar ook de dichterlijke, de echt *Europese* ervaring, die aan geen ander werelddeel kan worden toegeschreven.

De *tragediedichter* schrijft: veelvuldig is het *deinon*, maar niets zo *deinon* als een mens.

Wat houdt deze aanduiding van het over en weer tussen mens en wereld in?

Een scheuring, waarin de *verhouding* tussen de veelheid der dingen en de mens zichtbaar is geworden.

Deze scheuring zelf komt ter sprake in het woord *deinon*.

Heidegger vertaalt *to deinon* als *das Ungeheure*. Hierin klinkt mee: het *Unheimliche*, datgene wat niet thuis is, wat vreemd is, vervreemd.⁵⁰

Het dichten van de tragediedichters berust in een scheuring tussen mens en wereld, die als zodanig *ervaren* wordt *en niet meteen wordt gedicht*.

De *denker* schrijft: *polemos* is de vader van alles en allen. Dat wil zeggen: wat er is, verschijnt als verdeelde eenheid, als een gespannen harmonie. De betrekking van mens en wereld is vervuld van tweespalt: zij is een toewending, die in zichzelf ook een afwending is. Terwijl mensen aanwezig zijn, zijn ze afwezig.⁵¹

---

⁴⁹ Heidegger, *GA 45*, p. 129: 'Die denkerische Bestimmung und Aufgabe der Griechen war nicht, dieses oder jenes zu denken, sondern *das Denken selbst anzufangen* und auf seinen Grund zu bringen. Denken meint hier als Vollzugsform der Philosophie jenen Aufbruch und jenes Vorgehen des Menschen, kraft dessen er sich inmitten des Seienden vor das Seiende im Ganzen bringt und sich selbst als zu diesem Seienden gehörig weiß.'

⁵⁰ Heidegger, *GA 53*, p. 87: 'Das Unheimliche meinen wir im Sinne dessen, was nicht daheim - nicht im Heimischen heimisch ist. (...) Das Wort des Sophokles, daß der Mensch das unheimlichste Wesen sei, besagt dann, daß der Mensch in einem einzigen Sinne nicht heimisch und daß das Heimischwerden seine Sorge ist.'

⁵¹ Heidegger, *GA 55*, p. 343.

Dat is het Griekse begin van de filosofie en van het dichten: het uithouden van vervreemding, van verdeeldheid, vanuit de ervaring van een buitensporigheid – de plaats waar de sporen van mens en wereld uiteengaan, *en dus* als zodanig opkomen.

*...der Mensch ist hier in gewisser Weise die Mitte und ist sie doch wiederum nicht. In diesen Zusammenhängen verbirgt sich das eigentümliche, den Menschen auszeichnende Wesen, das wir das Exzentrische nennen könnten. Der Mensch ist, wohnt inmitten des Seienden im Ganzen, ohne doch dessen Mitte zu sein im Sinne eines Grundes, der alles Seiende vermittelt und trägt. Der Mensch ist in der Mitte des Seienden und ist doch nicht die Mitte selbst.*⁵²

Onmiddellijk slaat het uithouden van het excentrische om in het verlangen de vervreemding in vertrouwdheid op te heffen, en de verdeeldheid te helen. Wat in de voorsocratische filosofie begon, werd gesmoord in eenheidsverlangen. Plato ervoer de negativiteit als *sterêsis*, als *privatio*, als een tekort, om haar uiteindelijk als ‘andersheid’ weg te verklaren.

Zoals Heidegger zegt: *Heraklit ist dem Fremden noch nicht feindlich gesonnen wie Platon.*⁵³

Direct na het begin van de Avondlandse verdeeldheid is het al onmogelijk om de inwendige tegenstrijdigheid van mens en wereld te ervaren en te aanvaarden. Geen wonder. Dit besef dient *geen enkele* vermenigvuldiging, noch die van kinderen, noch die van geesteskinderen. Het nietige moet nietig verklaard worden. De negativiteit wordt het nietige als het mindere, het gebrek, de afwezigheid.⁵⁴ *Ter wille van het overleven.*

Het Griekse dichten en denken ervoeren de inwendige strijdigheid van mens en wereld *en bleven daar enige tijd bij.*⁵⁵ *Dat* is het onvervreemdbaar Griekse begin van Europa: het Europa dat deze ervaring telkens tegenkomt en moet proberen te vernietigen via eenmaking, uitsluiting, harmonisering en gelijkschakeling - of dat nu gebeurt door technologie, religie of de vereniging van alle volkeren onder de banier van de mensenrechten

⁵² Heidegger, *GA 55*, p. 206.

⁵³ Heidegger, *GA 15*, p. 274.

⁵⁴ Heidegger, *GA 53*, p. 95.

⁵⁵ Heidegger, *GA 53*, p. 95: ‘Die Geschichte des Griechentums erreicht eben dort die Höhe seines Wesens, wo es die Gegenwärtigkeit des Seins selbst bewahrt und zur Erscheinung bringt’

In het darwinistisch besef van de *uneasy tension* tussen de mens als genenvehikel en de mens als wezen met een eigen betekenis, herleeft, tot op zekere hoogte, de Griekse ervaring van de menselijke buitensporigheid.

Heidegger maakt grote onderscheidingen. Hij ziet Europa. Maar in Europa verbergt zich het Avondland. Het Avondland, dat is de betekenis van Europa - dat wil zeggen: de tekenwereld die Europa's eenheid en verdeeldheid uitmaakt.

Het eigenaardige is: een land of volk kan te gronde gaan, terwijl de sporen die het heeft nagelaten nog niet weg zijn, maar als parasietenkolonie achterblijven - om op de meest onverwachte momenten tot leven te komen.

Machtsverhoudingen kunnen verschuiven; samenlevingen kunnen te gronde gaan. Daarmee is niet gezegd dat de sporenkolonie die hen tekende ook verloren is gegaan.

Griekenland is ten onder gegaan. Maar de Grieken hebben hun sporen verdiend - en nagelaten.

De betekenis van deze sporen is tweeledig: zij zijn enerzijds de basis van de universaliteit, op ieder vlak, maar anderzijds bewaren zij de doorbraak in de vanzelfsprekende eenheid van mens en wereld.

Overal wordt geschiedenis gemaakt en geschiedt het onverwachte.

Dit *kan* van invloed zijn op de tekenhorizon, maar dat hoeft niet.

De taaiheid van de sporenkolonies overleeft vele revoluties.

Ter wille van de vermenigvuldiging, hetzij van nakomelingen, hetzij van technologische producten, is het op ieder moment noodzakelijk om de reële tweespalt te verhullen in een rozerode waas van eenheid.

Het is eigenaardig dat de tweespalt van mens en wereld telkens weer opduikt en niet weggeselecteerd is. Misschien omdat zij *ook* de mogelijkheid van onverwachte variatie met zich meebrengt - bevorderlijk voor de vermenigvuldiging.

Het is niet goed denkbaar dat de tweespalt *constant* aanwezig is. Zij is een taalspoor dat eeuwen, of millennia verborgen kan blijven - zoals in de middeleeuwen het geval was.

Plotseling wordt de parasiet geactiveerd en vermenigvuldigt zich, om voor eeuwen weer in de vergetelheid te geraken.

Het is voor mij een geluk dat het universeel Europese nog altijd bezet is door een sluimerende Avondlandse parasiet: het spoor van de ervaren verdeeldheid en buitensporigheid. Alleen wanneer deze parasiet herleeft, is het mogelijk om op een Avondlandse manier te beantwoorden aan de universaliteit van het Europese.

Der im gegenwärtigen Zeitalter tobende Sturm des weltgeschichtlichen Kampfes um die Erdherrschaft hat zu seiner Mitte die Windstille eines Streites, in den das abendländisch-europäische Denken aus seinem Anfang her verstrickt bleibt. Es ist der wesenhafte Streit des Denkens mit dem, von woher es geheißen wird, das zu denken, was es denkt, und so zu denken, wie es denkt.⁵⁶

Mogelijk wordt Europa een deel van Arabië. Mogelijk herleeft het christendom. Mogelijk worden de mohammedanen *humane* mohammedanen, net zo tandeloos als de westerse christenen.

Uiteindelijk is dit lood om oud ijzer, want noch de christelijke, noch de islamitische, noch de humanistische moraal of religie beantwoorden aan de vermenigvuldiging - in welke betekenis dan ook - omdat zij er deel van uitmaken en het verdeelde begin ervan niet aanvaarden en niet ervaren.

Zij zijn bezet door het, vanuit het gezichtspunt van de vermenigvuldiging geheel rationele, verlangen naar eenheid en het geloof dat die er kan zijn of eigenlijk al is.

Typerend voor deze eenheidsstichtende vermenigvuldigingsbevorderaars is dat hun geloof niet geschraagd wordt door *zicht* op de buitenwereld, maar door het *beluisteren* van een *boek* dat op miraculeuze wijze de waarheid in zich verenigt.

Joden verlangen naar een Messias, op grond van het Oude Testament.

Christenen hebben een Godmens, gebaseerd op het Nieuwe Testament.

---

⁵⁶ Heidegger, *GA 79*, p. 97.

Mohammedanen vereren een profeet die bovenmenselijk is, en die de waarheid in de *Koran* heeft gevonden.⁵⁷

Humanisten geloven in geschreven *Verklaringen*.

Dat alles komt voort uit de genetisch gestuurde eenheidsbehoefte, maar is fundamenteel on-Avondlands, de ontkenning van het excentrische. Euraziatisch.

Er zijn niet twee, laat staan drie wortels van het Europese. Er is één en slechts één wortel in een verborgen bodem, en dat is de Griekse: de ervaring van het excentrische en de daarop volgende verhulling van deze ervaring in de pas daardoor echt universele wil tot eenheid.

Het Avondlandse: geen macht, maar het stilste der taaiste tekenen.

De mohammedaanse religie, net als de christelijke en de humanistische van de *Verklaringen*, komt voort uit de behoefte aan een harmonieuze bewoonbaarheid van het leven en de aarde. Wanneer het Griekse het écht Europese is, dan zijn christenen, moslims en humanisten ieder op hun manier Aziatisch - althans: Euraziatisch, zonder onderscheid tussen Europa en Azië.

Ook wanneer Europa weggevaagd zou zijn in de tsunami van de islamisering of van welke Aziatische macht dan ook, ook dan liggen daar geduldig de sporen van de Avondlandse buitensporigheid - tot een enkeling bij toeval langskomt, een enkeling die een vreemdeling is en blijft, iemand die van elders onderweg is, tussen de vastliggende sporen, in het niemandsland dat Avondland heet.

---

⁵⁷ De bezwaren van de islamieten tegen de benaming *mohammedanen* – die berusten op een verondersteld onderscheid tussen christenen die Christus volgen en islamieten die de Koran volgen – zijn verhullend: Mohammed-cartoons zouden niet tot terreuracties hebben geleid wanneer Mohammed geen bovenmenselijke status had.

Literatuurlijst

- Caldwell, C. (2009) *Reflections on the Revolution in Europe*
- Darwin, C. (1871) *The Descent of Man*
- Dawkins, R. (1976) *The Selfish Gene*
- Derrida, J. (1991) *L'autre Cap*
- Derrida, J. (1984) *Otobiographies*
- Fukuyama, F. (1992) *The End of History*
- Habermas, J. (2001) *Zeit der Übergänge. Kleine politische Schriften IX*
- Heidegger, M. GA 4: *Erläuterungen zu Hölderlins Dichtung*
- Heidegger, M. GA 5: *Holzwege*
- Heidegger, M. GA 8: *Was heisst Denken?*
- Heidegger, M. GA 15: *Seminare*
- Heidegger, M. GA 45: *Grundfragen der Philosophie. Ausgewählte "Probleme" der "Logik"*
- Heidegger, M. GA 53: *Hölderlins Hymne "Der Ister"*
- Heidegger, M. GA 55: *Heraklit*
- Heidegger, M. GA 71: *Das Ereignis*
- Heidegger, M. GA 79: *Bremer und Freiburger Vorträge*
- Oudemans, Th.C.W. *Wallenbeeks Nieuwsbrief 14: Ich bin ein Germane*
- Oudemans, Th.C.W. *Wallenbeeks Nieuwsbrief 13: L'Europe c'est moi*
- Pico della Mirandola (1486) *Oratio de Dignitate Hominis*